

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

18 04 20 24

м. Київ

№ 536

**Про затвердження Державного
освітнього стандарту з професії
«Ткач ручного художнього ткацтва»**

Відповідно до статті 32 Закону України «Про освіту», статті 32 Закону України «Про професійну (професійно-технічну) освіту», підпункту 15 пункту 4 Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 року № 630 (із змінами), враховуючи листи-погодження Міністерства економіки України від 01.04.2024 № 4703-03/23505-03 та Спільного представницького органу сторони роботодавців на національному рівні від 09.04.2024 № 24-2-184,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Державний освітній стандарт з професії «Ткач ручного художнього ткацтва», що додається.
2. Установити, що стандарт, зазначений у пункті 1 цього наказу, упроваджується в освітній процес з 01 вересня 2024 року.
3. Директорату професійної освіти (Шумік І.) надавати закладам професійної (професійно-технічної) освіти методично-консультативну допомогу з питань упровадження цього стандарту.
4. Визнати таким, що втратив чинність, наказ Міністерства освіти і науки України від 27 грудня 2017 року № 1691 «Про затвердження стандартів професійної (професійно-технічної) освіти з робітничих професій» в частині затвердження стандарту професійної (професійно-технічної) освіти з професії «Ткач ручного художнього ткацтва».

5. Департаменту забезпечення документообігу, контролю та інформаційних технологій (Єрко І.) у встановленому порядку зробити відмітку у справах архіву.

6. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації Завгороднього Д.

Міністр

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized initial 'О' followed by several sweeping strokes that extend to the right.

Оксен ЛІСОВИЙ

Міністерство освіти і науки України

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства освіти
і науки України
18 04 2024 № 536

Державний освітній стандарт

7432.С.13.20-2024
(позначення стандарту)

Професія : Ткач ручного художнього ткацтва
Код: 7432
Професійні кваліфікації:
ткач ручного художнього ткацтва 3-го розряду;
ткач ручного художнього ткацтва 4-го розряду;
ткач ручного художнього ткацтва 5-го розряду;
ткач ручного художнього ткацтва 6-го розряду.

Освітня кваліфікація: кваліфікований робітник

Рівень освітньої кваліфікації:
перший (початковий) – ткач ручного художнього ткацтва 3-го розряду;
другий (базовий) – ткач ручного художнього ткацтва 4-го розряду;
третій (вищий) – ткач ручного художнього ткацтва 5-го, 6-го розрядів

Видання офіційне
Київ -2024

Відомості про авторський колектив розробників

1	Наталія САМОЙЛЕНКО	директор Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Сумській області, керівник робочої групи
2	Тетяна ЄФІМЕНКО	директор Державного професійно-технічного навчального закладу «Кролевецьке вище професійне училище»
3	Тетяна КОВБАСА	інженер-електронік Державного професійно-технічного навчального закладу «Кролевецьке вище професійне училище»
4	Тетяна КОРШОК	голова циклової комісії швейного та ткацького профілів Державного професійно-технічного навчального закладу «Кролевецьке вище професійне училище»
5	Інна КОСАР	методист Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Сумській області
6	Яна ЛОБЄЄВА	методист Державного професійно-технічного навчального закладу «Кролевецьке вище професійне училище»
7	Людмила МИНТУС	майстер виробничого навчання Державного професійно-технічного навчального закладу «Кролевецьке вище професійне училище»
8	Надія МУХОЄДОВА	заступник директора з навчально-виробничої роботи Державного професійно-технічного навчального закладу «Кролевецьке вище професійне училище»
9	Ірина ОНИКІЄНКО	викладач Державного професійно-технічного навчального закладу «Кролевецьке вище професійне училище»
10	Віктор СКИБА	заступник директора Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Сумській області
11	Віталій ШУМ	голова Національної спілки майстрів народного мистецтва України Сумського обласного осередку
12	Вікторія ШПРИНДЕЛЬ	директор комунального підприємства «Музей кролевецького ткацтва»

I. Загальні положення щодо виконання стандарту

Державний освітній стандарт (далі – Стандарт) з професії 7432 «Ткач ручного художнього ткацтва» розроблено відповідно до:

законів України «Про освіту», «Про професійну (професійно-технічну) освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про професійний розвиток працівників», «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності»;

постанови Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 року № 630 «Про затвердження Положення про Міністерство освіти і науки України»;

постанови Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2021 року № 1077 «Про затвердження Державного стандарту професійної (професійно-технічної) освіти»;

Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів професійної (професійно-технічної) освіти за компетентнісним підходом, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 17 лютого 2021 року № 216;

кваліфікаційної характеристики професії «Ткач ручного художнього ткацтва» Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників, Випуск 12, розділ 4 «Первинне оброблення бавовни та луб'яних культур», «Ручне ткацтво». Видання друге, доповнене та перепрацьоване, м. Краматорськ 2006 рік;

Рамкової програми ЄС щодо оновлених ключових компетентностей для навчання протягом життя, схваленої Європейським парламентом і Радою Європейського Союзу 17 січня 2018 року;

ДСТУ 2589-94 «Килимарство і ткацтво народних художніх промислів. Терміни та визначення», затвердженого і введеного в дію наказом Держстандарту України від 27 червня 1994 року № 161;

ДСТУ 1647-97 «Вироби українського народного декоративного ткацтва. Метражні та штучні», затвердженого і введеного в дію наказом Держстандарту України від 27 червня 1997 року № 373;

інших нормативно-правових актів.

Стандарт є обов'язковим для виконання усіма закладами професійної (професійно-технічної) освіти, підприємствами, установами та організаціями, незалежно від їх підпорядкування та форми власності, які здійснюють (або забезпечують) підготовку, перепідготовку, підвищення кваліфікації кваліфікованих робітників та видають документи встановленого зразка за цією професією.

Державний освітній стандарт містить:

титульну сторінку;

відомості про авторський колектив розробників;

загальні положення щодо виконання Стандарту;

вимоги до результатів навчання, що містять: перелік ключових компетентностей за професією, загальні компетентності (знання та вміння) за професією, перелік професійних і ключових компетентностей, максимальна кількість годин за професійними кваліфікаціями відповідно до результатів навчання; перелік результатів навчання та їх зміст;

орієнтовний перелік основних засобів навчання.

Структурування змісту Стандарту базується на компетентнісному підході, що передбачає формування і розвиток у здобувача освіти ключових, загальних та професійних компетентностей.

Ключові компетентності – загальні здібності й уміння (психологічні, когнітивні, соціально-особистісні, інформаційні, комунікативні), що дають змогу особі розуміти ситуацію, досягати успіху в особистісному і професійному житті, набувати соціальної самостійності та забезпечують ефективну професійну й міжособистісну взаємодію.

Ключові компетентності у цьому Стандарті корелюються із загальними компетентностями, є наскрізними, і набуваються (розвиваються) здобувачами освіти впродовж строку освітньої програми.

Ключові компетентності можуть розвиватися у процесі навчання впродовж усього життя шляхом формального, неформального та інформального навчання.

Професійні компетентності дають особі змогу виконувати трудові функції, швидко адаптуватися до змін у професійній діяльності та є складовими відповідної професійної кваліфікації.

Професійні компетентності визначають здатність особи в межах повноважень застосовувати спеціальні знання, уміння та навички, виявляти відповідні моральні та ділові якості для належного виконання встановлених завдань і обов'язків, навчання, професійного та особистісного розвитку.

Результати навчання здобувачів освіти за Стандартом формуються на основі переліку ключових і професійних компетентностей та їх опису.

Освітній рівень вступника: базова або повна загальна середня освіта.

Види професійної підготовки

Підготовка кваліфікованих робітників за професією 7432 «Ткач ручного художнього ткацтва» може проводитися за такими видами: первинна професійна підготовка, професійне (професійно-технічне) навчання, перепідготовка, підвищення кваліфікації.

Первинна професійна підготовка за професією 7432 «Ткач ручного художнього ткацтва» з отриманням професійної кваліфікації 3-го розряду передбачає здобуття особою 1-2 результатів навчання; за професією 7432 «Ткач ручного художнього ткацтва» з отриманням професійної кваліфікації 4-го розряду передбачає здобуття особою 3-5 результатів навчання; за професією 7432 «Ткач ручного художнього ткацтва» з отриманням професійної кваліфікації 5-го розряду передбачає здобуття особою 6-го результату навчання; за професією 7432 «Ткач ручного художнього

ткацтва» з отриманням професійної кваліфікації 6-го розряду передбачає здобуття особою 7-го результату навчання, що визначені Стандартом.

Стандартом визначені загальні компетентності (знання та вміння), що в повному обсязі включаються до змісту першого результату навчання.

До першого результату навчання при первинній професійній підготовці включаються такі ключові компетентності, як «Комунікативна», «Особистісна, соціальна й навчальна», «Громадянсько-правова», «Енергоефективна», «Математична», «Цифрова», які формуються через зміст освітньої програми в залежності від результатів навчання.

Підприємницьку компетентність рекомендовано формувати на завершальному етапі освітньої програми.

Перепідготовка та професійне (професійно-технічне) навчання за професією 7432 «Ткач ручного художнього ткацтва» з отриманням професійної кваліфікації 3-го розряду може проводитися як з технологічно суміжних, так і з інших професій, та передбачає здобуття особою 1-2 результатів навчання, що визначені Стандартом для первинної професійної підготовки, без вимог до стажу роботи.

При організації перепідготовки, навчанні на виробництві строк професійного навчання може бути скороченим з урахуванням наявності документів про освіту, набутого досвіду (неформальна чи інформальна освіта) та визначається за результатами вхідного контролю. Вхідний контроль знань, умінь та навичок здійснюється відповідно до законодавства.

Тривалість професійної підготовки встановлюється відповідно до освітньої програми в залежності від виду підготовки та визначається робочим навчальним планом.

Освітня програма може включати додаткові компетентності (за потреби), регіональний компонент, предмети за вибором здобувача освіти.

Підвищення кваліфікації за професією 7432 «Ткач ручного художнього ткацтва» з отриманням професійної кваліфікації 4-го розряду передбачає здобуття особою 3-5 результатів; за професією 7432 «Ткач ручного художнього ткацтва» з отриманням професійної кваліфікації 5-го розряду передбачає здобуття особою 6-го результату навчання; за професією 7432 «Ткач ручного художнього ткацтва» з отриманням професійної кваліфікації 6-го розряду передбачає здобуття особою 7-го результату навчання, що визначені Стандартом для первинної професійної підготовки.

Підвищення кваліфікації без присвоєння нового рівня кваліфікації проводиться згідно з вимогами законодавства та потребами на виробництві не рідше одного разу на п'ять років.

Перелік основних засобів навчання за професією розроблено відповідно до кваліфікаційної характеристики професії, потреб роботодавців, сучасних технологій та матеріалів.

Стандарт встановлює загальний обсяг навчального навантаження здобувачів освіти для досягнення результатів навчання. Кількість годин для

кожного результату навчання визначається освітньою програмою закладу освіти.

Навчальний час здобувача освіти визначається обліковими одиницями часу, передбаченого для виконання освітніх програм закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

Навчальний (робочий) час здобувача освіти у період проходження виробничої практики встановлюється залежно від режиму роботи підприємства, установи, організації згідно із законодавством.

Професійно-практична підготовка здійснюється в навчальних майстернях, лабораторіях, навчально-виробничих дільницях та безпосередньо на робочих місцях підприємств, установ, організацій.

Розподіл навчального навантаження визначається робочим навчальним планом залежно від освітньої програми та включає теоретичну і практичну підготовку, консультації, кваліфікаційну атестацію.

Робочі навчальні плани розробляються самостійно закладами професійної (професійно-технічної) освіти, підприємствами, установами та організаціями, погоджуються із роботодавцями, навчально-методичними (науково-методичними) центрами (кабінетами) професійно-технічної освіти та затверджуються органами управління освітою.

Робочі навчальні програми розробляються та затверджуються закладами професійної (професійно-технічної) освіти на основі Стандарту, визначають зміст навчання відповідно до компетентностей та погодинний розподіл навчального матеріалу.

Орієнтовний перелік необхідного обладнання, устаткування, матеріалів та інструментів визначено відповідно до кваліфікаційної характеристики (професійного стандарту), потреб роботодавців та використовується закладом освіти в залежності від освітньої програми. Додатково заклад освіти формує перелік навчального обладнання для досягнення відповідних результатів навчання.

Після успішного завершення освітньої програми проводиться державна кваліфікаційна атестація, яка передбачає оцінювання набутих компетентностей та визначається параметрами: «знає – не знає»; «уміє – не вміє». Поточне оцінювання проводиться відповідно до чинних нормативно-правових актів.

Заклади професійної (професійно-технічної) освіти здійснюють поточний, тематичний, проміжний і вихідний контроль знань, умінь та навичок здобувачів освіти, їх кваліфікаційну атестацію. Представники роботодавців, їх організацій та об'єднань можуть долучатися до проведення контролю знань, умінь та навичок здобувачів освіти та безпосередньо брати участь у кваліфікаційній атестації.

Після завершення навчання кожен здобувач освіти повинен уміти самостійно виконувати всі роботи, передбачені державним освітнім стандартом, технологічними умовами і нормами, встановленими у галузі.

Навчання з охорони праці проводиться відповідно до вимог чинних нормативно-правових актів з питань охорони праці.

Додаткові теми з охорони праці, що стосуються технологічного виконання робіт, застосування матеріалів, обладнання чи інструментів, включаються до робочих навчальних програм.

До самостійного виконання робіт здобувачі освіти допускаються лише після навчання й перевірки знань з охорони праці.

Спеціальне, спеціалізоване навчання і перевірка знань з охорони праці за професією 7432 «Ткач ручного художнього ткацтва» здійснюється відповідно до нормативно-правових актів та діючих галузевих інструкцій з охорони праці.

Порядок присвоєння професійних кваліфікацій та видачі відповідних документів

Порядок кваліфікаційної атестації та присвоєння професійної (часткової) кваліфікації особам, які здобувають професійну (професійно-технічну) освіту, встановлюється відповідно до чинного законодавства.

Кваліфікаційна атестація здобувачів освіти здійснюється закладом професійної (професійно-технічної) освіти за участю представників підприємств, установ, організацій-замовників підготовки кадрів після кожного опанування відповідної професійної кваліфікації та після закінчення повного курсу навчання.

Кваліфікаційна пробна робота проводиться за рахунок часу, відведеного на виробничу практику. Перелік кваліфікаційних пробних робіт розробляється закладами професійної (професійно-технічної) освіти, підприємствами, установами та організаціями відповідно до вимог кваліфікаційної характеристики (професійного стандарту), потреб роботодавців галузі, сучасних технологій та новітніх матеріалів.

Критерії кваліфікаційної атестації випускників розробляються закладом професійної (професійно-технічної) освіти разом з роботодавцями.

Порядок кваліфікаційної атестації здобувачів освіти та присвоєння їм кваліфікації визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері трудових відносин, за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері освіти і науки.

Здобувачу освіти, який при первинній професійній підготовці опанував відповідну освітню програму й успішно пройшов кваліфікаційну атестацію, присвоюється освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» та видається диплом кваліфікованого робітника державного зразка.

Особі, яка при перепідготовці або професійному (професійно-технічному) навчанні опанувала відповідну освітню програму та успішно пройшла кваліфікаційну атестацію, видається свідоцтво про присвоєння професійної кваліфікації.

При професійному (професійно-технічному) навчанні за частковими

кваліфікаціями (у разі здобуття особою частини компетентностей, визначених стандартом, чи навчання для виконання окремих видів робіт за професією) заклад освіти може видавати документи власного зразка.

Сфера професійної діяльності

Назва виду економічної діяльності, секції, розділу, групи та класу економічної діяльності та їхній код згідно з Національним класифікатором України ДК 009:2010 «Класифікація видів економічної діяльності»:

Секція С: Переробна промисловість,

Розділ 13: Текстильне виробництво

Група 13.2: Ткацьке виробництво

Клас 13.20: Ткацьке виробництво

Специфічні вимоги до здобуття кваліфікацій

Вік: по закінченню навчання не менше 16 років

Умовні позначення

КК – ключова компетентність

ПК – професійна компетентність

РН – результат навчання

II. Вимоги до результатів навчання

2.1. Перелік ключових компетентностей за професією

Умовне позначення	Ключові компетентності
КК1	Комунікативна компетентність
КК2	Особистісна, соціальна й навчальна компетентність
КК3	Громадянсько-правова компетентність
КК4	Енергоефективна компетентність
КК5	Математична компетентність
КК6	Цифрова компетентність
КК7	Підприємницька компетентність

2.2. Загальні компетентності (знання та вміння) за професією

Знати:	Уміти:
загальні відомості про професію та професійну діяльність; нормативно-правову базу, що регулює професійну діяльність; положення колективного договору щодо охорони праці; Закон України «Про захист прав споживачів»; загальні правила охорони праці у професійній діяльності; загальні правила санітарії та гігієни у	приймати рішення в межах професійної компетентності, нести персональну відповідальність за результати прийняття професійних рішень; дотримуватися професійних та етичних норм поведінки; здійснювати енергозберезувальну професійну діяльність; взаємодіяти із колегами по роботі, працювати в команді;

професійній діяльності; загальні правила пожежної безпеки; загальні правила електробезпеки; шкідливі виробничі фактори, їх вплив на здоров'я, граничні показники, засоби захисту від них; причини нещасних випадків на підприємстві; план ліквідації аварійних ситуацій та їх наслідків; правила та засоби надання долікарської допомоги потерпілим у разі нещасних випадків на виробництві	запобігати виникненню конфліктних ситуацій; застосовувати загальні правила охорони праці у професійній діяльності; застосовувати первинні засоби пожежогасіння; діяти в нестандартних ситуаціях та надавати долікарську допомогу потерпілим у разі нещасних випадків; дотримуватися правил безпеки під час виконання робіт; адаптовуватися до змін організації праці та бути професійно мобільним
---	--

**2.3. Перелік результатів навчання
для первинної професійної підготовки
Професійна кваліфікація: ткач ручного художнього ткацтва
3-го розряду
Загальний обсяг навчального навантаження –1290 годин**

Результати навчання	
РН 1	Здійснювати підготовчі роботи до надання ткацьких послуг
РН 2	Виготовляти переборні вироби всіма техніками перебору I та II категорії складності

2.4. Зміст (опис) результатів навчання

Результати навчання	Компетентність	Опис компетентності	
		Знати	Уміти
РН 1. Здійснювати підготовчі роботи до надання ткацьких послуг	ПК 1. Здатність організувати робоче місце при виконанні ткацьких виробів	вимоги до організації робочого місця ткача ручного художнього ткацтва; інструкції з охорони праці; значення народного декоративного ткацтва та виробів місцевої промисловості для народного господарства; види, особливості декоративних тканин та використання їх у побуті; характеристики	раціонально використовувати робочий час; правильно організувати робоче місце.

		продукції текстильних фабрик та комбінатів.	
	КК 1. Комунікативна компетентність	професійну термінологію; правила спілкування з керівництвом, колегами; норми професійної етики та етикету при спілкуванні; види документів у сфері професійної діяльності.	застосовувати професійну термінологію; спілкуватися з керівництвом, колегами; дотримуватися норм професійної етики; користуватися робочою документацією.
	КК 2. Особистісна, соціальна й навчальна компетентність	особливості роботи в команді, співпраці з іншими командами підприємства; поняття особистості, риси характеру, темперамент; індивідуальні психологічні властивості особистості та її поведінки; причини і способи розв'язування конфліктних ситуацій у колективі.	працювати у команді; відповідально ставитися до професійної діяльності; самостійно приймати рішення; ефективно діяти в нестандартних ситуаціях; планувати трудову діяльність; знаходити та набувати нові знання, уміння та навички; визначати навчальні цілі та способи їх досягнення; оцінювати власні результати навчання; запобігати виникненню конфліктних ситуацій.
	КК 3. Громадянсько- правова компетентність	основні трудові права та обов'язки працівників; основні нормативно-правові акти у професійній сфері, що	застосовувати знання щодо основних трудових прав та обов'язків працівників, основних нормативно- правових актів у

		регламентують трудову діяльність; положення, зміст, форми та строки укладання трудового договору (контракту), підстави його припинення; соціальні гарантії та чинний соціальний захист на підприємстві; порядок розгляду і способи вирішення індивідуальних та колективних спорів.	професійній сфері, що регламентують трудову діяльність; укладання трудового договору (контракту), підстав його припинення; соціальних гарантії та чинного соціального захисту на підприємстві; відповідно до порядку розгляду і способів вирішувати індивідуальні та колективні спори.
	КК 4. Енергоефективна компетентність	нормативно-правову базу енергозбереження; правові, економічні, соціальні та екологічні основи енергозбереження для підприємств швейної галузі; роль енергозберігаючих технологій; способи контролю за витратою енергоресурсів; принципи раціональної роботи швейного обладнання.	економно використовувати паливно-енергетичні ресурси; заощаджувати енергію при створенні систем енергопостачання; раціонально і ефективно експлуатувати електрообладнання.
	КК 5. Математична компетентність	правила математичних розрахунків у професійній діяльності.	застосовувати правила математичних розрахунків у професійній діяльності.
	КК 6. Цифрова компетентність	інформаційно-комунікаційні засоби, способи їх застосування, способи пошуку, збереження, обробки та передачі інформації у	використовувати інформаційно-комунікаційні засоби; здійснювати пошук інформації, її обробку, передачу та збереження інформації у

		професійній діяльності.	професійній діяльності.
	ПК 2. Здатність оволодіти прийомами роботи на ручному ткацькому верстаті	значення текстильної промисловості; класифікацію текстильних волокон за ознаками: походженням (способу отримання) і хімічним складом; види волокон та їх характеристику; значення народного декоративного ткацтва та виробів місцевої промисловості для народного господарства; види, особливості декоративних тканин та використання їх у побуті; характеристику продукції текстильних фабрик та комбінатів; підготовчі процеси до ткацтва; обладнання та пристрої для ручного снування; проборку ниток основи, види проборок у реміз; роль і значення рисунка в образотворчому мистецтві; загальні відомості про перспективи; головні елементи перспективного зображення; пропорції предметів, правила лінійної перспективи;	визначати волокна за походженням; раціонально використовувати робочий час; правильно організувати робоче місце; використовувати інструменти і пристрої при виконанні ткацьких робіт; визначати лицьовий і зворотній бік тканини; визначати щільності ниток основи і утка; підбирати матеріал та обладнання для роботи; підготувати робоче місце до виконання вправ з акварельного живопису; будувати кольоровий спектр та використовувати його у створенні кольорових гам та гармоній; виконувати малюнок аквареллю простих за формою предметів побуту, овочів та фруктів на фоні однотонної драперії; виконувати зображення геометричних тіл в перспективі; будувати тіла обертання у перспективі;

		<p>засоби виявлення об'єму; основні види композиції; елементи підсилення виразності композиції; гармонійне поєднання кольорів у композиціях; кольорове рішення елемента орнаменту; роль і значення живопису в образотворчому мистецтві; види живопису, їх загальну характеристику; загальні відомості про колір, класифікацію кольорів; прийоми акварельного живопису; послідовність ведення малюнка; поняття про технічний рисунок, його призначення; види та типи технічних рисунків; види канвового паперу; види українських народних ремесел, їх виникнення, характеристику; характеристику основних технік вишивки, особливості символічних знаків орнаментів вишивки; предмети українського національного одягу та застосування</p>	<p>будувати рисунок об'ємних предметів відносно лінії горизонту; виконувати замальовки елементів орнаменту у кольоровому рішенні (геометричний орнамент); виконувати розрахунок канвового паперу згідно з щільністю тканини за основою та утком; виконувати побудову ліній, літер та слів на технічних рисунках; характеризувати художні народні ремесла за видами, регіональними особливостями; підготовчі процеси до ткацтва; обладнання та пристрої для ручного снування; проборку ниток основи, види проборок у реміз; використовувати інструменти і пристрої при виконанні ткацьких робіт; визначати лицьовий і зворотній бік тканини; визначати щільності ниток основи і утка; готувати до заправки верстат, заправляти його та перевіряти вірність заправки;</p>
--	--	--	---

		<p>вишивки і переборного ткацтва в його оздобленні; загальні відомості про кераміку та гончарство, підлаковий розпис по дереву, інкрустацію, художню обробку шкіри</p>	<p>регулювати чистоту зіву; чередувати хід підніжок відповідно до виду переплетень; заправляти шпулю в човник; уміти регулювати натягуваність ниток основи; уміти ліквідувати обірвану нитку основи та заводити її в ремізі бердо.</p>
	<p>ПК 3.Здатність оволодіти прийомами виготовлення тканини</p>	<p>підготовчі процеси до ткацтва; класифікацію, властивості та характеристики головних переплетень; правила побудови головних переплетень; живописне рішення композицій натюрмортів, виконаних аквареллю на фоні драперії; послідовність виконання рисунка натюрморту з природи геометричних фігур.</p>	<p>виготовляти макети тканин головних переплетень; аналізувати зразки тканин різного переплетення головного класу; малювати натюрморт із двох предметів побуту на фоні драперії; виконувати лінійний і тональний рисунок; будувати композиційне розміщення натюрморту на аркуші паперу з дотриманням пропорцій і перспективного скорочення; організувати робоче місце ткача ручного художнього ткацтва; готувати до заправки верстат, заправляти його та перевіряти вірність заправки; регулювати чистоту зіву;</p>

			<p>чередувати хід підніжок відповідно до виду переплетень; заправляти шпулю в човник; уміти регулювати натягуваність ниток основи; уміти усувати обірвану нитку основи та заводити її в реміз і бердо; виготовляти декоративні тканини простих переплетень.</p>
<p>РН 2. Виготовляти переборні вироби всіма техніками перебору I та II категорії складності</p>	<p>ПК 1. Здатність оволодіти прийомами виготовлення переборних виробів всіма техніками перебору I та II категорії складності</p>	<p>класифікацію та особливості зовнішнього вигляду народних тканин; послідовність виготовлення переборних тканин двобічними та одnobічними техніками перебору; живописне рішення декоративних садових квітів у вазі простої форми на фоні драперії без складок (освітлення бокове) його кольорове і тонове рішення; послідовність виконання рисунка деталі рослини (з гіпсового зліпка симетричного орнаменту); послідовність виконання рисунка тканини з орнаментом; послідовність використання рослинного і геометричного</p>	<p>будувати заправні малюнки технік виконання; аналізувати зразки тканин світлотіньового фактурного ефекту та тканин виготовлених техніками двобічного та одnobічного переборів; знаходити пропорційне відношення частин деталі рослини; виконувати рисунок гіпсової розетки симетричного орнаменту; виконувати рисунок драперії та декоративної тканини з натури; будувати композиції смуг рослинного та геометричного орнаментів; виконувати кольорове рішення</p>

		<p>орнаменту в оформленні виробів народних художніх промислів;</p> <p>характеристику композиції орнаментальної смуги проєкту виробу;</p> <p>правила композиції кралецевських переборних декоративних виробів;</p> <p>сорти, нумерацію та номери бавовняної пряжі;</p> <p>методи визначення походження бавовняної пряжі;</p> <p>характеристику основних систем прядіння (кардної, гребінної, апаратної);</p> <p>дефекти пряжі, їх причини виникнення та способи усунення;</p> <p>послідовність виконання елементів геометричного орнаменту;</p> <p>способи копіювання та створення технічних малюнків виробів I та II категорії складності;</p> <p>розрахунок канвового паперу для виконання копії та створення технічного рисунка виробів I та II категорії складності;</p> <p>правила розташування елементів орнаменту олівцем та заливку кольором по контурах орнаменту</p>	<p>композиції кайми штучних виробів;</p> <p>виконувати ескізи переборних кралецевських виробів;</p> <p>виконувати перерахунок тканини з однієї щільності в іншу фрагменту технічного рисунка;</p> <p>виконувати технічний рисунок декоративних виробів за мотивами кралецевського переборного ткацтва;</p> <p>визначати дефекти бавовняної пряжі;</p> <p>виконувати копії та створювати технічні рисунки виробів I–II категорії складності;</p> <p>розрахувати та розмістити ткацький виріб на верстаті згідно ширини заправки;</p> <p>виготовляти серветки переборні двобічними техніками перебору «під парки», «під полотно», «під репс»;</p> <p>виготовляти доріжки та рушники переборні однобічними техніками перебору «з однією закріплюючою ниткою», «з двома суміжними закріплюючими нитками», «з двома закріплюючими нитками з вибором».</p>
--	--	---	--

		виробів I та II категорії складності; способи перерахунку тканини з однієї щільності в іншу фрагменту технічного рисунка; послідовність створення технічних рисунків декоративних виробів за мотивами кролевецького переборного ткацтва; технологічну послідовність виготовлення виробів I та II категорії складності.	
--	--	---	--

**2.5. Перелік результатів навчання
для первинної професійної підготовки
Професійна кваліфікація: ткач ручного художнього ткацтва
4-го розряду
Загальний обсяг навчального навантаження – 760 годин**

Результати навчання	
РН 3.	Виготовляти поліхромні тканини
РН 4.	Виготовляти тканини у клітинку
РН 5.	Виготовляти українські килимові тканини

2.6. Зміст (опис) результатів навчання

Результати навчання	Компетентність	Опис компетентності	
		Знати	Уміти
РН 3. Виготовляти поліхромні тканини	ПК 1. Здатність оволодіння прийомами виготовлення поліхромних тканин	характеристику та особливості тканин кольорового ефекту, кролевецьких та богуславських тканин; будову та заправку ручного ткацького верстата з комбінованою заправкою; головні закони, правила композиції;	виконувати заправку ручного ткацького верстата «контрмарш»; будувати заправний рисунок кролевецької поліхромної та богуславської тканини; будувати рисунок моделі узору кролевецької поліхромної та богуславської тканини;

		<p>вимоги до композиції академічного рисунку; правила композиційного розміщення натюрморту з геометричних тіл; правила композиції кралевецьких поперечносмугастих поліхромних тканин та штучних виробів; правила розрахунку та графлення канвового паперу для виконання технічного рисунка кралевецьких поперечносмугастих поліхромних тканин та штучних виробів; технологічний процес виготовлення кралевецьких поперечносмугастих поліхромних, богуславських тканин та штучних виробів.</p>	<p>аналізувати зразки поліхромної та богуславської тканини; виконувати рисунок натюрморту із геометричних тіл та його світлотіньове рішення технікою штриха; виконувати ескізи олівцем за скороченим заправним рисунком кралевецьких поперечносмугастих поліхромних тканин та штучних виробів; виконувати орнамент олівцем технічного рисунка кралевецьких поперечносмугастих поліхромних тканин та штучних виробів; виконувати заливку кольором заправних рисунків кралевецьких поперечносмугастих поліхромних тканин та штучних виробів; виконувати заливку кольором технічних рисунків кралевецьких поперечносмугастих поліхромних тканин та штучних виробів; заправляти ручний ткацький верстат комбінованою заправкою; користуватися заправним малюнком; виготовляти кралевецькі поперечносмугасті поліхромні, богуславські тканини та штучні вироби.</p>
<p>РН 4. Виготовляти тканини у клітинку</p>	<p>ПК 1. Здатність оволодіння прийомами</p>	<p>характеристику та особливості тканин в клітинку переборних та човникових плахт;</p>	<p>будувати заправний рисунок переборної плахти;</p>

	<p>виготовлення тканин у клітинку</p>	<p>будову та заправку ручного ткацького верстата за малюнком (Полтавська та Чернігівська плахти); послідовність виконання натюрморту із предметів побуту на фоні драперії (тканина в клітинку); правила акварельного живопису технікою «лесування»; послідовність рішення живописного рисунка тканини в клітинку з натури; живописне рішення натюрморту з предметів контрастних по кольору на фоні драперії; походження та характеристику Богуславських плахтових тканин</p>	<p>аналізувати зразки переборної та човникової плахти; виконувати натюрморт із предметів побуту на фоні драперії (тканина в клітинку); виконувати натюрморт з предметів контрастних по кольору на фоні драперії; заправляти ручний ткацький верстат за малюнком (Полтавська та Чернігівська плахти); виготовляти плахтові тканини на ручному ткацькому верстаті</p>
<p>РН 5. Виготовляти українські килимові тканини</p>	<p>КК 7. Підприємницька компетентність</p>	<p>типи підприємств; організаційно-правові форми підприємництва в Україні; положення основних документів, що регламентують підприємницьку діяльність; процедуру відкриття власної справи; основні фактори впливу держави на економічні процеси (податки, пільги, дотації).</p>	<p>уміти користуватися законодавчо-нормативними документами та правовими актами щодо підприємницької діяльності; розробляти бізнес-плани.</p>
	<p>ПК 1. Здатність оволодіння</p>	<p>характеристику та особливості</p>	<p>виконувати структурні малюнки</p>

	прийомами виготовлення українських килимових тканин	українських народних килимів; особливості заправки рами та ручного ткацького верстата для виготовлення українських народних килимів; українські техніки килимарства; послідовність побудови лінійного і тонального рисунків рослин; фізико-механічні властивості вовняної пряжі; способи отримання вовняної пряжі; походження та характеристику килимів.	українських технік килимарства; будувати лінійні і тональні рисунки рослин; визначати номери, крутку, пружність вовняної пряжі; організувати робоче місце килимаря; підготувати сировину, раму та ручний ткацький верстат для виготовлення килимів; виготовляти килимові вироби різними техніками.
--	---	--	---

2.7. Перелік результатів навчання

Професійна кваліфікація: ткач ручного художнього ткацтва

5 -го розряду

Загальний обсяг навчального навантаження –475 годин

Результати навчання	
РН 6.	Виготовляти ткацькі вироби III та IV категорії складності

2.8. Зміст (опис) результатів навчання

Результати навчання	Компетентність	Опис компетентності	
		Знати	Уміти
РН 6. Виготовляти ткацькі вироби III та IV категорії складності	ПК 1. Здатність оволодіння прийомами виготовлення перборних ткацьких виробів III та IV категорії складності	особливості та характеристику похідних переплетень; правила побудови композиції ескізів та просктів переборної скатертини, штор, портьер, рушника та плахти; правила побудови композиції ескізів та проєктів	будувати заправні малюнки похідних переплетень; виконувати композиції ескізів та просктів переборної скатертини, штор, портьер, рушника та плахти в кольорі;

		<p>поперечносмугастих тканин; правила живописного рішення натюрморту з предметів близьких за змістом до професії; правила виконання копій технічних рисунків переборних скатертини, штор, порт'єр, рушника та плахти.</p>	<p>виконувати монокомпозицію натюрморту з предметів близьких за змістом до професії; виконувати технічні рисунки переборних скатертини, штор, порт'єр, рушника та плахти в кольорі; заправляти та готувати ручний ткацький верстат до роботи; виявляти та ліквідувати дефекти тканини; виготовляти на ручних ткацьких верстатах високохудожні переборні ткацькі вироби III та IV категорії складності всіма техніками перебору.</p>
	<p>ПК 2. Здатність оволодіння прийомами виготовлення човпикових ткацьких виробів III та IV категорії складності</p>	<p>особливості та характеристику комбінованих переплетень; правила побудови композиції ескізів та проектів килимових тканин з геометричним орнаментом та гобеленового панно з рослинним орнаментом; правила виконання копій технічних рисунків поперечносмугастих тканин.</p>	<p>будувати заправні малпонки комбінованих переплетень; виконувати композиції ескізів та проектів поперечносмугастих тканин в кольорі; виконувати технічні рисунки поперечносмугастих тканин в кольорі; заправляти та готувати ручний ткацький верстат до роботи;</p>

			виявляти та ліквідувати дефекти тканини; виготовляти на ручних ткацьких верстатах високохудожні поперечносмугасті ткацькі вироби III та IV категорії складності.
	ПК 3. Здатність оволодіння прийомами виготовлення килимових виробів III та IV категорії складності	особливості та характеристику складних та великовізерунчастих переплетень; правила виконання тонального рисунку пейзажу технікою «гризайль»; правила зарисовки орнаменту в пропорційних та тональних співвідношеннях; етапи роботи над пейзажним етюдом; правила виконання копій технічних рисунків килимів та шаблонів гобеленів; класифікацію, сорти, нумерацію, кольори, властивості, методи визначення природи синтетичної пряжі.	будувати заправні малюнки складних та великовізерунчастих переплетень; виконувати композиції ескізів та проєктів килимових тканин з геометричним орнаментом та гобеленового панно з рослинним орнаментом; виконувати тональний рисунок пейзажу технікою «гризайль»; виконувати рисунки орнаментів килимів та гобеленів; виконувати рисунок декоративної тканини у простих складках; виконувати пейзажний етюд з одним мотивом розміщеним на фоні; виконувати технічні рисунки килимів та шаблони гобеленів у кольорі;

			<p>визначати властивості синтетичної пряжі за зовнішніми та фізико-механічними ознаками;</p> <p>заправляти і готувати вертикальний ткацький верстат та раму до роботи;</p> <p>виявляти і усувати дефекти у килимових та гобеленових виробках;</p> <p>виготовляти на вертикальних верстатах та рамах високохудожні килимові та гобеленові вироби III та IV категорії складності.</p>
--	--	--	---

**2.9. Перелік результатів навчання
для первинної професійної підготовки
Професійна кваліфікація: ткач ручного художнього ткацтва
6 -го розряду
Загальний обсяг навчального навантаження – 320 годин**

Результати навчання	
РН 7.	Виготовляти високохудожні вироби V та VI категорії складності

2.10. Зміст (опис) результатів навчання

Результати навчання	Компетентність	Опис компетентності	
		Знати	Уміти
РН 7. Виготовляти високохудожні вироби V та VI категорії складності	ПК 1. Здатність оволодіння прийомами виготовлення високохудожніх переборних ткацьких виробів V та VI	основні стандарти в області стандартизації виробів українського народного декоративного ткацтва, їх поняття, визначення, характеристику виробів;	виконувати ескізи та проекти переборних виробів (рушника, плахти, панно тощо); виконувати технічний рисунок переборних виробів (рушника, плахти, панно тощо);

	категорії складності	правила виконання ескізів та проєктів переборних виробів (рушника, плахти, панно тощо); правила виконання технічного рисунка переборних виробів (рушника, плахти, панно, тощо); правила заправного розрахунку переборних ткацьких тканин (рушника, плахти, панно тощо).	виконувати заправний розрахунок переборних ткацьких тканин (рушника, плахти, панно тощо); заправляти та готувати ручний ткацький верстат до роботи; виявляти та усувати дефекти тканини; виготовляти на ручних ткацьких верстатах високохудожні переборні ткацькі вироби V та VI категорії складності всіма техніками перебору.
	ПК 2. Здатність оволодіння прийомами виготовлення високохудожніх човникових ткацьких виробів V та VI категорії складності	основні стандарти в області стандартизації виробів українського народного декоративного ткацтва, їх поняття, визначення, характеристику виробів; правила виконання ескізів та проєктів човникових виробів; правила виконання технічного рисунка човникових виробів; правила заправного розрахунку човникових ткацьких тканин	виконувати ескізи та проєкти човникових виробів; виконувати технічні рисунки човникових виробів; виконувати заправний розрахунок човникових ткацьких тканин; заправляти та готувати ручний ткацький верстат до роботи; виявляти та усувати дефекти тканини; виготовляти на ручних ткацьких верстатах високохудожні поперечносмугасті ткацькі вироби V та VI категорії складності
	ПК 3. Здатність оволодіння прийомами виготовлення високохудожніх килимових тканин	основні стандарти в області стандартизації виробів українського народного декоративного ткацтва, їх поняття, визначення, характеристику виробів;	виконувати ескізи та проєкти килимових тканин (килимова доріжка, гобелен тощо); виконувати технічні рисунки килимових тканин (килимова доріжка, гобелен тощо);

	V та VI категорії складності	правила виконання ескізів та проектів килимових тканин (килимова доріжка, гобелен тощо); правила виконання технічних рисунків килимових тканин (килимова доріжка, гобелен тощо); правила заправного розрахунку килимових тканин (килимова доріжка, гобелен тощо).	виконувати заправний розрахунок килимових тканин (килимова доріжка, гобелен тощо); заправляти та готувати вертикальний ткацький верстат і раму до роботи; виявляти та усувати дефекти у килимових та гобеленових виробих; виготовляти на вертикальних верстатах і рамах високохудожні килимові та гобеленові вироби V та VI категорії складності.
--	------------------------------	---	--

III. Орієнтовний перелік основних засобів навчання

№ з/п	Найменування	Кількість на групу з 15 осіб		Примітка
		для індивідуального користування	для групового користування	
Обладнання				
1.	Ручний дерев'яний верстат із простою заправкою	1	15	
2.	Ткацький ручний дерев'яний верстат із комбінованою заправкою для виготовлення поперечносмугастих тканин	1	15	
3.	Ткацький ручний дерев'яний верстат із заправкою для виготовлення богуславських тканин	1	7	
4.	Ткацький ручний дерев'яний верстат із заправкою для виготовлення плахових тканин	1	7	
5.	Вертикальний ткацький верстат для виготовлення килимових тканин	1	7	
6.	Горизонтальний ткацький верстат для виготовлення килимових тканин	1	7	
7.	Вертикальний верстат для виготовлення гобеленів	1	1	

8.	Колоброд для намотування шпуль	1	1	
Інструменти				
1.	Крючки для заправки ниток основи в реміз і бердо	1	15	
2.	Сантиметрові стрічки	1	15	
3.	Лінійки	1	15	
4.	Ножиці	1	15	
Прилади і пристрої				
1.	Човники	2	30	
2.	Шпулі для уткової пряжі	5	75	
3.	Шпарутки	1	15	
4.	Мольберти	1	15	
5.	Комплект пензлів	1	15	
6.	Комплект фарби акварельної та гуаші	1	15	
7.	Комплект олівців	1	15	

**Генеральний директор
директорату професійної освіти**

Ірина ШУМІК